

**BJURHOLMS
KOMMUN**

KUN19-396 880

Biblioteks- och kulturplan för Bjurholms kommun 2020-2023

Föreskrifter

Plan

Policy

Program

Reglemente

Riktlinjer

Strategi

Antagen av Kultur- och utbildningsnämnden 2019-11-05 § 31
Gäller från och med: 2020-01-01 -2023-12-31

Innehållsförteckning

Biblioteksplan för Bjurholms bibliotek 2020-2023.....	3
Inledning.....	3
Organisation.....	3
Kommunens vision, målområden och inriktningsmål.....	3
Kommunens utvalda mått inför år 2020-2023 för biblioteksverksamheten:	3
Verksamhet, bibliotek och kultur	4
Bibliotekets roll i Bjurholm.....	5
Bibliotekets utbud	5
MIK-bibliotek.....	6
Digitalisering.....	6
Bokstart	6
MUSIKSKOLAN	6
Verksamhet	6
KULTUR.....	7
Styrdokument.....	7
Kulturarv.....	7
Kulturens roll.....	7
Samverkan.....	7
Medborgarskapsceremoni	7
Konst.....	8
Alla tiders.....	8
SKOLBIBLIOTEK.....	8
Verksamhet	8

Biblioteksplan för Bjurholms bibliotek 2020-2023

Inledning

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner ha tillgång till ett folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara anpassade till användarnas behov och det är av stor vikt att biblioteken hämtar in och beaktar de önskemål och synpunkter som biblioteksanvändarna har på sin verksamhet.

Att låna media i fysisk eller digital form ska vara avgiftsfritt. Samverkan mellan biblioteken i Umeåregionen underlättar också tillgängligheten till all sorts media oavsett var man bor.

Bibliotekslagen trycker speciellt på att folk- och skolbibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet till personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter samt nysvenskar från olika kulturer, samt barn- och ungdomar.

Organisation

Ansvar för bibliotek, skolbibliotek, musikskolan och kultur ligger under kultur- och utbildningsnämnden. Tjänstemannaansvaret ligger på bibliotekarien och rektor har tjänstemannaansvaret för skolbiblioteket.

Kommunens vision, målområden och inriktningsmål

Kommunfullmäktige tog 2019-07-10 beslut om "Målstyrningsprocess verksamhetsmässig styrning 2019-2023" och Målstyrningsprocess ekonomisk styrning 2019-2023".

Visionen för Bjurholms kommun är att kommunen ska även i framtiden vara en bra kommun och utvecklas till en av landets bästa.

De gemensamma målområdena för kommunen är medborgare, miljö, jämställdhet och jämlikhet.

Inriktningsmålen för Kultur- och utbildningsnämnden är att med medborgaren i fokus ge ett rikt och attraktivt fritids- och kulturutbud och med glädje möta boende och besökare i alla åldrar utifrån deras behov. Tillgängligheten ska vara god för alla och medborgarna ska ha inflytande. Kränkningar ska inte förekomma och verksamheten ska genomsyras av kulturell och interkulturell förståelse.

Kommunens utvalda mått inför år 2020-2023 för biblioteksverksamheten:

Lån av böcker kommunala bibliotek	7,4 böcker/invånare
Barnbokslån i kommunala bibliotek barn/ungdom 0-17 år	24,4 lån/ barn och
Bibliotekets öppettider utöver kl 08-17 på vardagar	6 timmar/vecka
Bibliotekets öppettider inklusive meröppet, utöver kl 08-17 på vardagar.	15 timmar/vecka

Verksamhet, bibliotek och kultur

Styrdokument för bibliotek och skolbibliotek

Bibliotekslagen (2013:801), tillägg SFS 2017:768

Skollagen (2010:800) 2 kap, § 35+36

Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest, 1994 1/2006

FN:s barnkonvention som blir lag 2020-01-01

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna

Nämndens inriktningsmål och mått, beslutat 2019-09-09

Diskrimineringslagen med sju diskrimineringsgrunder

Enligt Bibliotekslagen (2013:801) 6§, ska Folkbiblioteken vara tillgängliga för alla och anpassade till användarens behov. Folkbibliotekens utbud av media och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

Bjurholms bibliotek har alltid medborgaren i fokus. Det utbud som köps in och erbjuds både via böcker, film, ljudböcker m m kan också erbjudas digitalt. Inköp görs ofta i samråd och önskemål från låntagaren. Biblioteket ger via webbsidan www.minabibliotek.se, möjlighet för låntagare att söka och reservera media från hela Umeåregionens bibliotek sammanlagt ett 20-tal bibliotek.

I det samarbetet finns också en medieförsörjningsplan med en *"målsättning med samarbetet är att erbjuda jämlik och likvärdig biblioteksservice till alla boende inom Umeåregionen. Mediebeståndet ska ses som en gemensam resurs för hela regionen"*.

Biblioteket kan också erbjuda "Boken kommer", vilket innebär att låntagare som inte kan ta sig till biblioteket får media hemskickat, antingen via lantbrevbäring eller hembesök.

Bjurholms bibliotek är också ett meröppetbibliotek, vilket innebär att biblioteket är tillgängligt även tid då inte biblioteket har öppet. Användare/låntagare får då med hjälp av egen personlig inloggning tillgång till biblioteket 12 timmar/dygn alla veckodagar.

Bibliotekslagen 7 § säger att folkbiblioteken särskilt ska främja läsning och tillgång till litteratur. Biblioteket ska också verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapshämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Bjurholms bibliotek arbetar ständigt med att locka till läsning på olika sätt. Arrangemang med litteratur i fokus, uppsökande verksamhet, och med det samarbete som biblioteken i Umeåregionen är utbudet och tillgången mycket bra.

Service till distansstuderande sker genom så kallat fjärrlån, där litteratur kan lånas från hela landet, och även utomlands om sådana önskemål finns.

En kundundersökning genomförs vartannat år för Umeåregionens bibliotek.

Bibliotekslagen 8 §, säger att folkbiblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Bjurholms bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek och har på så sätt tillgång till skolbibliotekets utbud och tjänster. Läs mera under rubriken Skolbibliotek.

Bibliotekslagen 9 § säger att på folkbiblioteket ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Alla bibliotek inom Umeåregionen lånar fritt ut all sorts media som passar olika åldrar, behov och önskemål.

Bibliotekets roll i Bjurholm

Bibliotekets omvärldsanalys är viktigt för bevakning av nyheter, litteratur, material och arbetsmetoder som kan ges uttryck på olika sätt i bibliotekets verksamhet och komma till gagn för våra medborgare.

Lokalerna är och ska vara fysiskt anpassade och tillgängliga för mötesverksamhet, kulturträffar och viss underhållning, samt naturligtvis för bibliotekets kärnverksamhet. Bibliotekets läge på bottenplan och med skolan så nära gör att tillgängligheten för alla besökare är stor och betydande.

Vårt bibliotek har också som målsättning att det ska vara en lugn mötesplats med plats för unga och vuxna som vill sitta och läsa i lugn och ro. Därför jobbar vi mycket med att inget stök och ljudliga aktiviteter som kan störa andra ska finnas på vårt bibliotek.

Bibliotekets utbud

Bjurholms bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek som för låntagare inte bara från kommunen utan också Umeåregionen och andra delar av Sverige tillhandahåller:

- Fack- och skönlitteratur för barn, unga och vuxna.
- Webbaserad katalog för att omlån och reservationer ska kunna göras hemifrån.
- Dagstidningar och tidskrifter
- Utlåning av filmer, både fysiskt och webbaserat. Inköp av våra filmer utgår främst från filmad litteratur samt klassiker.
- Ljudböcker av olika format.
- Avtal med Legimus vilket innebär tillstånd för nerladdningar för elever med särskilda behov
- Lättlästa böcker och storstilsböcker
- Utländsk litteratur
- Lån av e-media, som böcker, ljudböcker och film
- Självutlån/återlämning för de låntagare som föredrar det.
- Fjärrlån från andra bibliotek, främst universitetsbibliotek. En tjänst vi tillhandahåller till våra distansstuderande.

- Databaser för släktforskare.
- Internetdatorer för informationssökning
- Flera databaser för specifik faktasökning
- Mindre bokhandel
- Bokväskor förmedlade till låntagare som inte kan ta sig in till biblioteket, leverans både med lantbrevbärare och bibliotekets personal
- Bokväskor till intresserade boende på kommunens boenden.
- Meröppetbibliotek för tillgång till biblioteket måndag-söndag kl 08.00 – 20.00

MIK-bibliotek

Bjurholms bibliotek är sedan början av 2015 ett MIK-bibliotek.

Begreppet medie- och informationskunnighet, MIK, fångar, enligt Statens medieråd, in både de kunskaper och förmågor som folkbiblioteken redan arbetar med, men även de nya färdigheter och insikter som det nya medielandskapet kräver av oss alla.

Digitalisering

För att främja digital kompetens hos allmänheten satsar regeringen på ett nationellt digitalt kompetenslyft för bibliotekspersonal. I Västerbotten handlar det om "Digitalt först med användaren i fokus", som styrs och planeras av Region Västerbotten på uppdrag av kungliga biblioteket. Bibliotekspersonalen får gå en utbildning för att kunna satsa på digitala tjänster till allmänheten på folkbiblioteken.

På Bjurholms bibliotek har studierummet utrustats med teknik för presentation, samt videokonferanslösning för större grupper. Biblioteket stärks också med en digital medborgarplats där olika hjälp och tjänster kan erbjudas till kommunens invånare. Till dess tjänster kan även miljöaspekten beaktas, då resor till föredrag och konferenser kan minska när digitala alternativ finns att tillgå.

Bokstart

Biblioteket arbetar med projektet Bokstart som vänder sig till barn 0-3 år samt deras målsmän. I samarbete med Barnavårdscentralen, stor-och liten verksamhet av Bjurholms församling och förskolan, tar barnbibliotekarien kontakt med 6 månaders barn och deras föräldrar för att introducera biblioteket och dess möjligheter och att i ett tidigt stadium nå småbarnsföräldrar. Uppföljning av planerade besök och kontakter sker när barnet är 1 år och ytterligare en gång vid 1½ års ålder.

MUSIKSKOLAN

Kommunfullmäktige tog 2001-11-26 § 44, beslut om att en kultur- och musikskola skulle inrättas i kommunen. Kulturföreningen BiKupan är tillsammans med kommunen huvudman.

Verksamhet

Under åren har kultur- och musikskolan utformat sig till främst en musikskola. Utbudet av undervisning av olika instrument har varierat mest på grund av tillgång på lärare och budget.

Det förekommer en hel del efterfrågan på deltagande av musikskolans elever på olika arrangemang i kommunen, inte minst från olika föreningar. Många av de elever

som slutat på Castorskolan får också delta i arrangemang inte bara i vår kommun utan också i andra kommuner.

KULTUR

Alla människor har en rättighet att få tillgång till kultur. Kultur och dess olika uttryck spelar en central roll för människors personliga utveckling, demokratin och hela samhällets hållbara utveckling. I FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna finns beskrivet i artikel 27 om människans rätt till kultur. Att satsa på kultur innebär satsning på mänskliga rättigheter.

Styrdokument

Kulturplan Region Västerbotten 2020-2023 (beslut om planen tas i Regionfullmäktige nov 2019)

Kulturminneslagen 1988

Bestämmelse i kommunens plan- och bygglag

Kulturarv

Enligt Kulturminneslagen (SFS nr 1988:950) är "Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö. Ansvaret för detta delas av alla".

Kulturmiljön i Bjurholms kommun innefattar fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen.

Kulturens roll

Det finns många undersökningar och rapporter som visar på att kultur är en viktig ingrediens när det gäller livskvalité, gemenskap, tillväxt, hälsa, kreativitet, stimulans, personlig utveckling och livslångt lärande. Kulturen spelar också en stor roll när det gäller att få nya invånare att flytta till vår kommun. I Bjurholm finns många invånare från andra länder och andra kulturer. Genom ett målmedvetet och aktivt arbete med olika kulturutbyten mellan våra medborgare kan många kunskaper och erfarenheter tas tillvara på bästa sätt.

Samverkan

I vår kommun krävs ett bra samarbete och samarrangemang med kommunens övriga kulturarrangörer som studieförbund, ideella föreningar, byaföreningar, kyrkan, skolan, musikskolan, pensionärsorganisationer, teaterföreningar, m fl, för att upprätthålla ett gott utbud av kultur.

Kontakter med privatpersoner är också viktigt då det i många fall kan resultera i olika samarrangemang t ex utställningar och musikarrangemang.

Medborgarskapsceremoni

Från 2015 har alla kommuner skyldighet att anordna medborgarskapsceremonier, dvs bjuda in de som blivit svenska medborgare under året. I Bjurholm har sedan många år en ceremoni hållits för nya svenska medborgare på nationaldagen i

Bjurholms kyrka med utdelning av diplom och flagga till de som erhållit svenskt medborgarskap under året.

Konst

Kommunfullmäktige tog beslut år 2001 och upprättade ett reglemente för hantering av offentlig konst. På biblioteket finns ett konstregister på all kommunal konst med uppgifter på var konsten finns placerad i kommunens alla lokaler.

Alla tiders

Alla som bor i Västerbottens län har rätt till sitt kulturarv. Skogsmuseet i Lycksele, Skellefteå museum och Västerbottens museum vill genom **Alla tiders Västerbotten** bidra till att tillgängliggöra kulturarvet på olika sätt. I gott samarbete med de lokala biblioteken, studieförbund och föreningsliv finns en lokal styrgrupp som ansvarar för program och aktiviteter <http://allatidersvasterbotten.se/>

I Bjurholm finns en styrgrupp som träffas regelbundet för att planera och genomföra program, som för Bjurholm har handlat om att besöka byastugorna med programverksamhet ca 2 gånger/år.

SKOLBIBLIOTEK

Verksamhet

Biblioteket följer barnkonventionen och behandlar med självklarhet alla elever lika och ser till olika behov för alla elever.

Biblioteket ordnar tillsammans med Castorskolan schemalagda bokprat från förskoleklass till klass 4. Övriga klassers bokprat planeras under terminerna.

Skolbiblioteket samarbetar ständigt med Castorskolan och erbjuder arrangemang t ex författarbesök som sker i samråd med rektor på Castorskolan. Skapande skola är skolans ansvarsområde, men i samarbete och engagemang med folk- och skolbiblioteket.

Skolbibliotekarien ingår i skolans långsiktliga satsning "Språktråden", som sträcker sig från nyfödda till studerade på KomVux och SFI. Språktråden är en satsning på läs- och läsförståelse.

I Språktråden ingår ett språkteam som består av representanter i olika verksamheter: BUS – bibliotekarie(barn, ungdom, skola) förskolepedagog, SFI-lärare, specialpedagog, IT-pedagog, handledare för kollegialt lärande samt skolledning. En handlingsplan finns det fortsatta arbetet.

Biblioteks- och kulturplanen revideras vid behov eller när kommunens inriktningsmål och mått förändras.